

Marxistiskt Forum om resningen i Frankrike maj -68

Inledande kommentar

Vi har här samlat två artiklar om maj -68 från tidskriften *Marxistiskt Forum* (MF), som var teoretiskt organ för det maoistiska *Kommunistiska Förbundet marxist-leninisterna* (KFml). Den första, längre artikeln är en översiktlig redogörelse för maj-68, medan den andra behandlar ettårsminnet av den viktiga sk Nantes-kommunen. Jag ska här kommentera och komplettera *huvudartikeln*, som helt naturligt är färgad av författarens politiska hemvist. Jag har även tillfogat några noter/kommentarer. Dessa tillägg är markerade med *Red.*

"Maoisterna"

Huvudartikeln lägger stor vikt vid den maoistiska organisationen *PCMLF*.*

PCMLF hade sina rötter i *Federation des Cercles Marxist-Léniniste* som bildades 1964 (jfr det "Marxistiska Sällskapet" i Sverige, varur KFml växte fram). 1967 ombildades "cirklarna" till *Mouvement Communiste Français* (MCF), som i slutet av samma år bytte namn till *Parti Communiste Marxiste-Léniniste de France* (PCMLF).

Våren 1968 stödde PCMLF studentrörelsen (som "satte igång" det hela) från allra första början, i motsats till den andra större maoistiska organisationen (se nedan).

Efter majrevolten genomgick PCMLF en kris och splittrades 1970 i 3 delar som alla till en början gjorde anspråk på namnet PCMLF och därför är det vanligt att man specificerar vilken organisation som åsyftas med namnet på dess tidning:

- *L'Humanité Rouge* – Övergav successivt maoismen efter Maos död 1976. Bytte 1978 namn till *Parti communiste marxiste-léniniste* (PCML) och 1985 till *Parti pour une Alternative Communiste* (PAC), som upplöste sig självt 1988.
- *Front rouge* – Grundade 1974 *Parti communiste révolutionnaire (marxiste-léniniste)* (PCR-ML) som 1981 bytte namn till PCR. Efter Maos död 1976 stödde partiet den kinesiska ledningens politik fram till c:a 1980. Det upplöste sig självt 1983.
- *Le Travailleur* – Upplöstes 1977.

Således finns knappast något kvar av PCMLF!

I artikeln är PCMLF:s roll i maj-68 helt klart överdriven, bl a därför att PCMLF var svagt vid universiteten, där upproret startade. Den maoistiska organisation som spelade den mest framträdande rollen – bl a beroende på en relativt god förankring (jämfört med PCMLF) i studentmiljön – var *Union des Jeunesses Communistes Marxist-Léninistes*, UJCML, även om dess agerande inte alltid var av det "positiva" slaget (inledningsvis betecknade UJCML "studentrevolten" som reaktionär, men gjorde efter ett tag självkritik och slöt upp i kampen).

UJCML, som bildades 1966, var under de första åren av sin existens kraftigt påverkad av Althusser-skolan[†], men hade 1968 brutit med sin läromästare.

Efter maj -68 drabbades UJCML av hårda inre motsättningar, men lyckades omgruppera sig i *Gauche prolétarienne* (GP), som dock upplöste sig själv redan 1973. De medlemmar som

* I Sverige fick överhuvudtaget maoistorganisationerna en oförtjänt stor plats i rapporteringen från majrevolten, vilket nog främst berodde på att den *svenska* "yttersta vänstern" vid den tiden dominerades av maoismen.

† Althusser var en marxistisk filosof med stort inflytande på vissa strömningar inom den "nya vänstern" under 60- och 70-talet, i Sverige gällde detta bl a kretsen kring tidskriften *Zenit*.

vägrade gå med på detta fortsatte att ge ut gruppens tidning *La Cause du Peuple* t o m 1976. 1977 bildade de återstående militanterna ”kollektivet” *Offensive et autonomie*, som fört en mycket anonym tillvaro (om organisationen överhuvudtaget haft någon verksamhet är oklart).

Övriga vänstern

De maoistiska organisationerna spelade inte någon avgörande roll under maj-68, vilket däremot trotskisterna och då i synnerhet *Jeunesse Communiste Révolutionnaire*, JCR, gjorde.

I motsats till de maoistiska organisationerna har de trotskistiska organisationerna också överlevt och har idag faktiskt större inflytande än kommunistpartiet, vilket bl a yttrat sig att de tre största trotskistiska organisationerna vid de senaste valen tillsammans fått 2-3 ggr så många röster som kommunistpartiet (störst av de trotskistiska partierna är idag *Ligue Communiste Révolutionnaire*, LCR, med rötterna i JCR).

Parti Socialiste Unifié, PSU, som vid denna tid var störst till vänster om kommunist- och socialistpartiet (om vi utgår från valresultaten), existerar inte längre. Under 70- och 80-talen genomgick partiet flera avsplittringar (till trotskistiska organisationer, kommunistpartiet, socialistpartiet och miljövänstern) och upplöste sig slutligen självt 1989.

För mer fakta om de olika vänstergrupperna, deras historiska bakgrund och deras politik och inflytande under maj-68, se Daniel Bensaid & Henri Weber, [Maj -68, en generalrepetition](#), som utförligt behandlar dessa frågor.*

Synen på studentpolitik

Om studentkampen och dess roll skriver artikelförfattaren bl a:

Marxist-leninisterna har hela tiden arbetat med att förklara, att lösningen på studenternas problem inte står att finna inom det kapitalistiska samhällets ram, att studenternas kamp måste förbindas med arbetarnas kamp och att den måste rikta sin udd mot monopolkapitalets välde....

Revisionisternas ”kommunistiska” studentförbund (UEC) [dvs kommunistpartiets studentförbund *Red*] har successivt förlorat nästan allt inflytande bland studenterna. De är helt inriktade på intressekamp utan politiska perspektiv. De förespråkar fler och bättre utrustade universitet och skolor, de talar om ”demokratisk undervisning” som något fritt svävande i det blå, helt avskilt från frågan om statsmakten.

De franska studenterna har en lång erfarenhet av inskränkt intressekamp. UNEF (de franska studenternas riksförbund), som tidigare var UEC-dominerat, har lett denna typ av kamp. Den nuvarande radikaliseringen av studenterna tar sig emellertid uttryck i en allt mer medveten kamp mot den borgerliga statsapparaten. Studenterna börjar placera in universiteten i deras klassammanhang och ta sig ut ur sina ”studentghetton”. Denna utveckling har tvingat UNEF till radikalare ståndpunkter, medan UEC hysteriskt kommer fäktande på efterkälken och skriker stopp.

Detta är helt riktiga konstateranden. Tyvärr slog dock KFml och dess ”studentorganisation” Clarté kort därefter själva in på en liknande studentpolitisk linje, dvs en studentfacklig inriktning där intressekampen ställdes i förgrunden, medan ideologiska och politiska frågor sköts i bakgrunden, vilket också kritiserades av i stort sett hela den övriga vänstern, inklusive ”r-arna”, som tog upp denna fråga vid splittringen 1970. Någon ”självkritik” för de ovan citerade raderna har dock aldrig (mig veterligen) gjorts.

Göteborg i februari 2008

Martin Fahlgren

* Efter majrevolten förbjöds alla ”vänstergrupper”, men de flesta återuppstod under nya namn, t ex UJCML -> GP och JCR -> LC (*Ligue Communiste*) som 1973 (efter att åter ha förbjudits) återuppstod som LCR.

Ur *Marxistiskt Forum* nr 3/1968

Sigyn Meder: Den stora resningen i Frankrike

”Vilken elasticitet, vilket historiskt initiativ, vilken offervilja hos dessa parisare!” Karl Marx

Sigyn Meder vistades i Frankrike under juni och juli månad för att samla material om de franska arbetarnas och studenternas stora revolutionära resning i maj och juni. Följande artikel ger en preliminär sammanfattning av resningen, dess bakgrund, förlopp och resultat. Franska marxist-leninister spelade en ärofull roll i resningen från början till slut. Frankrikes kommunistiska parti marxist-leninisterna (PCMLF), vars program MF publicerade i förra numret, gav också offentligt sitt stöd åt resningen i två CK-uttalanden den 11 och 23 maj. Partiet är nu illegaliserat men fortsätter kampen underjordiskt. Vi hoppas kunna ge mer fakta om dess kamp i kommande nummer av MF. Denna artikel är viktig att studera också därför att den påvisar revisionisternas roll. VPK:s broderparti, det franska revisionistpartiet, har under resningen avslöjats som ett band kontrarevolutionära förrädare. *Red.*

”Folket i alla länder, folkets massa som omfattar mer än 90 procent av hela befolkningen, önskar oföränderligt att stödja marxismen-leninismen. De kommer inte att stödja revisionisterna. Ehuru några kan stödja revisionisterna en tid, kommer de till slut att kasta dem åt sidan. De vaknar oundvikligen upp steg för steg. De motsätter sig oundvikligen imperialismen och reaktionärer i alla länder. De motsätter sig oundvikligen revisionismen.” Mao Tse-tung

De franska arbetarna och studenterna har under de sista månaderna fört en heroisk kamp och riktat hårda slag mot det franska monopolkapitalet. I en månad har landet varit paralyserat och allt arbete har legat nere. På fabrikerna härskade arbetarna och på universitetet studenterna.

Kapitalisterna vred sina händer över att se sina konkurrensmöjligheter på världsmarknaden minska, kapitalet fly ur landet och francens värde sjunka. Generalstrejken ledde nämligen till att produktionen sjönk med 6 %, exporten minskade med en tredjedel och att valutaservanen gick ned med en fjärdedel (en miljard francs).

Ett hårt slag har också riktats mot alla de ”vänster”-ideologer som talat om arbetarklassens upplösning och totala förfall.

Frankrike har upplevt den största masskampen i landets historia i form av strejker och ockupationer av fabriker.

De makthavande i Europa och USA darrade av skräck över massornas vrede. Alla medel sattes in, såväl kravallpolis som honungslent tal om reformer, för att stoppa kampen och rikta in den på parlamentariska lösningar, dvs. val.

Monopolkapitalets trognaste vakthundar har återigen visat sig vara revisionisterna i ledningen för Frankrikes ”kommunistiska” parti (PCF) och för den största fackföreningen CGT (helt dominerad av PCF), vars organisatoriska grepp över arbetarklassen helt ställts i monopolkapitalets tjänst.

Ökad utsugning – skärpta klassmotsättningar

Den grundläggande orsaken till den våldsamma explosionen inom den franska arbetarklassen är den kris det franska monopolkapitalet genomgår. Denna kris tar sig uttryck i en ständigt ökad utsugning av arbetarna, minskad köpkraft för arbetarklassen med åtföljande produktionsminskning och avskedanden på löpande band. Officiellt uppges en arbetslöshetsciffr på 450 000. Marxist-leninisterna uppger siffror som närmar sig en miljon, varav många hundratusen är ungdomar, som aldrig tidigare kunnat få arbete och därför inte har rätt att räkna sig som arbetslösa.

De franska arbetarna har en arbetsvecka på 45-47 timmar eller mer, vilket är den längsta i Europa. Resorna, särskilt i Parisområdet, är långa. Arbetsdagar på 14 timmar är inte ovanliga. Ständigt sker pris- och hyreshöjningar. De indirekta skatterna (TVA) har stigit och efter en lag av år 1967 har sjukförsäkringarna fördrats åtskilligt.

Bönderna proletariseras snabbt. Omkring 160 000 bönder tvingas varje år att överge sin jord. Den gemensamma marknaden påskyndar denna process. Låglönegrupper i städer och på landsbygden tjänar mindre än 3 francs i timmen. Enligt de nya avtalen är minimilönen 3 NF, som dock inte alltid betalas ut av kapitalisterna.

Omkring 3 miljoner utländska arbetare lever och arbetar under fruktansvärda förhållanden. Genom att skriva kortsiktiga kontrakt sparar arbetsköparna dessutom in alla lönepremier. Dagen innan dessa ska betalas ut, går kontrakten ut. De utländska arbetarna har i många fall under kampen solidariserat sig med sina franska kamrater.

Arbetarnas vrede över sin situation resulterade redan förra året i flera enstaka stora strejker. I vissa fall, som i Caen, Redon, Mans, Lyon etc. har det kommit till våldsamma konfrontationer mellan arbetare och polis.

Det revolutionära uppsvinget bland studenterna

Det ständigt växande antalet studenter (f.n. 602 000) står i allt skarpare motsättning till monopolkapitalet. Deras studier kommer att regleras av "Fouchetplanen" (efter inrikesministern Fouchet), som är ett brutalt uttryck för kapitalismens nuvarande kris. "Selektionen" är Fouchetplanens kännetecken, nämligen gallring i form av linjeval redan i 6:e klassen, vid examen, vid inträde vid universitetet etc. Denna selektion fungerar som en effektiv spärr för vidare studier. Endast en liten minoritet av studenter, de som tjänar kapitalets behov av ledare, kadrer och högre tekniker, har sin framtida utkomst säkrad. Den stora majoriteten av studenterna lever i osäkerhet om sina arbetsmöjligheter efter studietiden. Arbetslösheten ökar kraftigt bland de intellektuella.

Kritiken av "universitetsreformen" var under det gångna året en del av studenternas politiska verksamhet på universiteten och skolorna. Den har kombinerats med kritiken av det borgerliga innehållet i undervisningen, som avser att skapa lydiga instrument för effektiv och vetenskaplig utsugning av arbetarklassen. Marxist-leninisterna har hela tiden arbetat med att förklara, att lösningen på studenternas problem inte står att finna inom det kapitalistiska samhällets ram, att studenternas kamp måste förbindas med arbetarnas kamp och att den måste rikta sin udd mot monopolkapitalets välde.

Det finns flera tidigare exempel på att studenterna stöder arbetarnas kamp. Marxist-leninisterna gjorde under det gångna året arbetarnas kamp känd på universiteten. Studenterna mobiliserades till politiskt och ekonomiskt stöd åt strejkande arbetare. Detta skedde bl.a. på ett bygge i närheten av vetenskapliga fakulteten i Paris. Arbetare och studenter diskuterade gemensamt situationen och studenter hjälpte till som strejkvakter.

Den anti-imperialistiska kampen har varit av mycket stor betydelse för politiseringen av studentrörelsen. Vietnamkommittéer har fungerat i skolor och bostadsområden. Det vietnamesiska folkets segerrika kamp har varit ett strålande exempel för de franska studenterna, och vietnamaktivister har deltagit aktivt i den revolutionära studentrörelsen.

Både den nationella och den internationella situationen har gång på gång avslöjat revisionisternas samarbete med monopolkapitalet. Revisionisternas "kommunistiska" studentförbund (UEC)* har successivt förlorat nästan allt inflytande bland studenterna. De är helt inriktade på intressekamp utan politiska perspektiv. De förespråkar fler och bättre utrustade universitet och

* UEC står för "Union des Étudiants Communistes". – Red

skolor, de talar om ”demokratisk undervisning” som något fritt svävande i det blå, helt avskilt från frågan om statsmakten.

De franska studenterna har en lång erfarenhet av inskränkt intressekamp. UNEF* (de franska studenternas riksförbund), som tidigare var UEC-dominerat, har lett denna typ av kamp. Den nuvarande radikaliseringen av studenterna tar sig emellertid uttryck i en allt mer medveten kamp mot den borgerliga statsapparaten. Studenterna börjar placera in universiteten i deras klassammanhang och ta sig ut ur sina ”studentghetton”. Denna utveckling har tvingat UNEF till radikalare ståndpunkter, medan UEC hysteriskt kommer fäktande på efterkälken och skriker stopp.

En annan bidragande faktor till politiseringen av studenterna har fascistorganisationernas, ”Occident” (Västern) och ”Jeune Europe” (Ungt Europa), ökade terrorverksamhet varit. Under det sista året har det ägt rum ett flertal överfall på ungdomar som säljer Vietnam-bulletinen och attentat mot anti-imperialistiska utställningar. Fascisterna har t.o.m. bränt ner en av UNEF:s lokaler på Sorbonne.

Exemplet från studentrörelsen i Västtyskland, Italien och USA och mordförsöket på Rudi Dutschke, har följts med stort intresse av studenter och skolelever.

Studiet av marxismen-leninismen, av Mao Tse-tungs tänkande, som under de sista åren blivit allt mer omfattande, är naturligtvis villkoret för att det revolutionära förbundet mellan arbetare, bönder och studenter ska lyckas och de riktiga idéerna utkristalliseras.

Läroverksungdomen

Läroverksungdomen har tagit en mycket aktiv del i majrörelsen. Den strömmade till så fort den fått kännedom om de pågående studentdemonstrationerna. Även läroverksungdomen har i sina skolor varit verksamma i kritiken av Fouchetplanen och av undervisningen, som är en kvarleva från Napoleons tid, med sträng militär disciplin, utantillläxor och korvstoppning.

Eleverna har begärt inflytande i disciplin- och undervisningsfrågor. De fordrar, att examina inte längre ska bestå av utantillrabblande utan av diskussioner. Eleverna kritiserar också undervisningens borgerliga och pro-imperialistiska innehåll.

I Parisläroverken verkar ett 30-tal Vietnamkommittéer. Dessa har även sin motsvarighet i landsorten.

Kampen för rätten till politisk verksamhet, yttrandefrihet och församlingsfrihet tog fart på skolorna i synnerhet strax efter jul i samband med att en elev relegerades från Condorcet-läroverket i Paris på grund av politisk verksamhet. 500 elever samlades genast till protest utanför skolan. När nyheten spreds samlades 2 000 elever till demonstration för sina politiska rättigheter och mot Fouchetplanen. Polisen ingrep och skingrade demonstranterna.

22-marsrörelsen – den tändande gnistan

22-marsrörelsen utvecklades på fakulteten i Nanterre utanför Paris, omgiven av immigrerade arbetares plåtskjul och baracker.

Studenterna i sociologi, bland dem Cohn-Bendit, avslöjade inför studenterna undervisningens pro-imperialistiska karaktär. Upptäckten av svarta listor på politiskt aktiva studenter avslöjade universitetsdirektionens reaktionära och undertryckande karaktär. Protester organiserades för att avskaffa förbudet för politiska diskussioner (överallt på fakulteten fanns sådana förbud affischerade). Närvaron av civilklädda poliser på Nanterre föranledde en demonstration med fotografier där poliserna utpekades. Fakultetsdekanen lät kalla på polis, som kördes ut av stu-

* UNEF är en förkortning av ”Union Nationale des Étudiants de France”. – Red

denterna. Kontorspersonalens uppslutning på polisens sida ökade deras motsättningar till studenterna.

Den 22 mars (därav namnet på rörelsen), samlades 600-700 elever i en amfiteater för att protestera mot arresteringen av några vietnamaktivister. Man beslöt sig för att ockupera kontorslokalerna. Klockan två på morgonen släpptes aktivisterna. Det politiska arbetet intensifierades och fler och fler studenter deltog. Möten hölls varje dag och kommissioner tillsattes för att studera olika frågor. Examensbojkotten mötte större och större stöd.

1 maj deltog många studenter i arbetardemonstrationerna under parollen ”Studenterna i arbetarnas tjänst”. Den 3 maj stängdes Nanterre av dekanen i samband med två anti-imperialistiska dagar som skulle hållas. Samma dag skulle ett möte anordnas på Sorbonnegården. 22-marsrörelsens medlemmar som utestängts från Nanterre deltog. Rektorn tillkallade polis som besatte universitetet. 527 personer arresterades och 27 av dem kvarhölls för vidare åtgärder. Demonstrationer uppstod spontant och den 4 och 5 maj ägde ständiga sammanstötningar med polisen rum. Den 6 maj kallade UNEF och SNESup* (fackförening för omkring 4 000 lärare) till demonstration. 20 000 personer strömmade till. De begärde att de arresterade skulle frigges och Sorbonne åter öppnas för studenterna. Polisbrutaliteten och undertryckandet av studenterna medförde att demonstrationerna fick en lavinartad utveckling. I tiotusental strömmade människor till för att stödja studenterna. Det gångna årets politiska upplysningsarbete om statsapparaten och dess undertryckande karaktär illustrerades dagligen inför hundratusentals människor.

Den 10 maj höll studenter och unga arbetare stånd mot polisen på uppförda barrikader till tidigt på morgonen. Befolkningen gav sitt fulla stöd: skyddade sårade, hällde ut vatten för att skingra gasen etc. Den 13 maj kallade CGT och de andra fackföreningarna till demonstration. Den revisionistiska fackföreningsledningen, som i högsta grad var intresserad av att ”lugnet” skulle återvända, stödde kraven på amnesti för de arresterade studenterna och att Sorbonne skulle öppnas. Rädslan för kontakt mellan arbetare och studenter fick dem dock att organisera olika mötesplatser för arbetare och studenter. En miljon människor tågade i triumf genom Paris och studenter och arbetare fick trots organisatorernas sabotageförsök kontakt med varandra. Resultatet blev att Sorbonne öppnades. Det var dags för moroten. Regeringen började tala om ”reformer” och om tillsättandet av kommissioner för att demokratisera undervisningen etc. Studenterna tillerkändes amnesti.

Arbetarna ockuperar fabrikerna

Den 14 maj ockuperade arbetarna vid Sud-Aviation i Nantes sin fabriksbyggnad. En vecka senare var hälften av alla fabriker och gruvor ockuperade. Studenternas exempel hade verkat som en tändande gnista. Åratal ackumulerat missnöje brast ut i spontana ockupationer av fabrikerna. Arbetarna tog saken i egna händer utan att be fackföreningarna om lov eller meddela arbetsköparna de föreskrivna 5 dagarna i förväg.

Under en månad vajade röda fanor i hela Parisregionen, i hela Frankrike. Arbetarna fick en försmak av sin befrielse. Pariskommunens exempel föresvävade många. Glädjen och entusiasmen stod på höjdpunkten. Unga militanta arbetare skrev på fabriksväggarna ”Makten åt folket”. Kontakter började knytas mellan fabrikerna. Unga arbetare bildade grupper som reste runt och förklarade situationen för kamrater på andra fabriker. Kontakter knöts även mellan stad och landsbygd och mellan arbetare och studenter. Parisstudenter tågade ut till Renault-fabriken i Billancourt för att visa arbetarna sin solidaritet.

* SNESup står för ”Syndicat National de l’Enseignement Supérieur”. – Red.

På många ställen i landet skötte brevbärarna om kontakterna mellan de strejkande. I Nantes organiserade arbetare, bönder och studenter bl.a. priskontroll av varor och försäljning av böndernas produkter direkt till folket utan mellanhänder.

På fabriker, universitet, skolor och i bostadsområden bildades aktionskommittéer för att popularisera kampen bland befolkningen. Universiteten stod öppna för alla. Lagligen förekom filmvisningar och debatter om den fortsatta kampen. I hela landet var storstrejken ett faktum trots att CGT vägrade att proklamera den.

Revisionisternas förräderi

Återigen avslöjade sig revisionisterna och reformisterna i PCF och CGT som kapitalets främsta medlöpare. Om revisionisterna sade i slutet av maj en Renaultarbetare följande:

”Kamrat, först gör revisionisterna allt för att hindra att revolutionens tåg sätter i gång. Om det sätter i gång mot deras vilja, så hoppar de på i farten för att åtminstone få bestämma över tågets riktning. Så gjorde de nu också och vi arbetare har lärt oss mycket för framtiden.”

Revisionisterna har stora erfarenheter av ”konsten att kunna sluta en strejk”. Redan 1945 förklarade CGT:s generalsekreterare, att ”en storstrejk skulle vara en katastrof för landet ... Vi måste först och främst producera”. Den 22 juli 1945 sade M Thorez (dåvarande generalsekreterare i PCF) följande till de strejkande gruvarbetarna: ”En enda plikt: att producera, är i dag vår högsta plikt som klass, vår högsta plikt som fransmän.”* Den första etappen i revisionisternas strategi gick ut på att försöka isolera och misskreditera studentrörelsen. L’Humanité av den 3 maj rasade mot ”de falska revolutionärerna”, ”galningarna”, ”de rasande”, ”pro-kineserna”: ”dessa bör energiskt demaskeras, ty objektivt tjänar de gaullismaktens och monopolens intressen”. Den borgerliga pressen applåderade: ”Om t.o.m. kommunisterna säger att studenterna är galningar, så måste det ju förhålla sig så”. PCF skrev snabbt under på den borgerliga propagandans prat om ”utländsk komplott” och ”utländska agitatorer” och drog sig inte för att hetsa mot ”den tyske anarkisten Cohn-Bendit”.

När detta misslyckades och studentaktiviteten bara ökade, lade revisionistpartiet ned all energi på att försöka skapa motsättningar mellan arbetare och studenter. De talade om ”vissa små grupper (groupuscules) av anarkister, trotskister och maoister bestående av storbourgeoisies söner”. ”Den stora massan av studenter är blinda offer för dessa små grupper”, skrev L’Humanité. Revisionisterna kallade ’de revolutionära studenterna för ”pappas söner” och sade, att dessa var ”för arbetarklassen främmande element”, som kom till arbetarna för att tala om vad dessa skulle göra. Den medvetna sammanblandningen av anarkister och trotskister med marxist-leninisterna skedde konstant. Arbetarna på fabrikerna bombarderades dagligen med CGT-flygblad med liknande innehåll. Där kunde revisionisterna utnyttja det faktum att det i den revolutionära rörelsen självklart alltid finns verksamma grupper av anarkister och trotskister. Hetsen mot ”ultrarevolutionärerna” gick så långt att L Salini i L’Humanité av den 26 maj uppmanade till fysisk likvidering av dessa.

På fabrikerna gjorde revisionisterna allt för att leda in arbetarnas kamp på enbart ekonomiska krav. Medan studenterna enligt revisionisterna höll på att störta landet i ”våld och anarki”, sammanträffade fackföreningsledningen med arbetsköpare och regeringen för att försvara arbetarklassens intressen”. Så billigt sålde CGT arbetarna att t.o.m. Pompidou förklarade sig nöjd med ”de positiva slutsatser” han och revisionisterna kommit fram till under förhandlingarna. Men arbetarna tillbakavisade överenskommelsen (Grenelleprotokollet), som innebar 10-15 % löneökning, att pensionsåldern inte skulle sänkas, att genomförandet av 40-timmarsveckan uppskötts flera år, att lönerna skulle utgå med 50 % i stället för med 100 under strejk-

* För en redogörelse för det franska kommunistpartiets politik efter 2:a världskriget, se Fernando Claudíns bok [Krisen i den kommunistiska rörelsen, band 2](#), avsnittet *Den misslyckade revolutionen (Frankrike)*. – Red.

perioden och att lönerna inte skulle bli indexbundna. Arbetarna vägrade att återgå till arbetet. CGT förklarade då skyndsamt, att protokollet inte var undertecknat och att arbetarna självklart hade avgörandet i sin hand.

Redan i mitten av maj började PCF att propagera för nyval för att dämpa upp den revolutionära resningen. Den 16 juni förklarade W Rochet förtjust, att ”regeringen på grund av kraften i rörelsen tvingats att besluta om val”. W Rochets förtjusning överträffades endast av de Gaulles, som på så sätt kortsiktigt kunde lösa problemet med parlamentariska medel i stället för med armén.

Samtidigt som valpropagandan nådde sina höjdpunkter intensifierades skräck- och terrorpropagandan om inbördeskrig. Studenterna påstods vara ”militärt organiserade kommandon”, ”paramilitära grupper” osv. Den borgerliga och den revisionistiska propagandan sammanföll helt när det gällde att konstatera, att landet behövde ”lugn och ro” för att i ”demokratisk ordning” bestämma över framtiden. Inga ”minoriteter” skulle med ”odemokratiskt, våld” få tvinga på andra sina idéer. PCF sades – helt riktigt – vara ett ”ordningens parti”, dvs. ”den bestående ordningens parti”, inte ”anarkins parti”. Om arbetarna bara röstade på PCF, så skulle ”vänsterkrafterna”, (inklusive NATO-anhängaren och f.d. polisministern Mitterand!), föra en ”folkregering” till makten, dvs. en kapitalistisk regering ”med kommunistiskt deltagande”.

Revisionister och polis hand i hand

När det gällde att tvinga arbetarna att återta arbetet, isolerade revisionisterna effektivt sektor efter sektor inom industrin. Man började med de anställda inom post- och kommunikationsväsendet. Med polisens hjälp och under mottot ”arbetets frihet” hjälptes strejkbrytare in på olika arbetsplatser. I TV fick man sen se hur arbetarna ”återgick till arbetet”. CGT-representanterna spred ut rykten om att arbetare på andra håll redan återgått till arbetet. Sedan ordnades snabbt omröstningar bland arbetarna om man skulle ta upp arbetet eller ej. Andra metoder bestod i att bara dela ut röstsedlar där det stod ”j’accepte” (jag accepterar), eller avbryta omröstningen innan alla hade röstat. Successivt demobiliserades arbetarna, de kände sig mer och mer osäkra och återgick motvilligt till arbetet. Men trots alla påtryckningar röstade hela tiden en stark minoritet mot återgång till arbetet. När de anställda inom post- och kommunikationsväsendet återtagit arbetet, följde separata förhandlingar på det ena företaget efter det andra, följt av lögnar och påtryckningar.

På så sätt isolerades metallarbetarna, som var de kampdugligaste, till sist. Under strejkvågens höjdpunkt hade CGT försökt undvika polisingripanden på fabrikena, för att förhindra att strejkerna tog våldsamma förlopp. Men nu tillkallades CRS, kravallpolisen, för att med våld tvinga ut arbetarna ur sina fabriker. Men arbetarna på Peugeot-fabriken i Sochaux och arbetare och studenter i Renault-Flins försvarade sig heroiskt mot polisen. Flera arbetare och en läroverkselev mördades av polisen. Påtryckningarna intensifierades: ”Om ni återgår till arbetet på en gång, får ni litet mer än i Grenelleprotokollet”, manade arbetsköparna.

Den 13 och 15 juni förbjöds sammanlagt 11 organisationer, bland dem Frankrikes kommunistiska parti marxist-leninisterna (PCMLF). Även 22-marsrörelsen upplöstes. Illegalförklaringen av dessa organisationer hade förberetts i pressen av våldsamma och sensationella berättelser om ”katangesernas” ”vapentrafik” på fakulteterna.*

* ”Katangeserna” var en grupp f.d. legoknektar och asociala element som under en tid vistades på Sorbonne. De hade släppts in av trotskister i ”ockupationskommittén”. Till slut kördes de emellertid iväg av studenterna. Polisen använde medvetet dessa provokatörer som förevändning för att angripa studenterna på universitetet.

Red anm: Artikelförfattaren påstår att ”katangeserna” släpptes in ”av trotskister”. Eftersom det fanns flera organisationer som betecknades som trotskistiska så är detta omöjligt att kontrollera. Det kan f ö vara intressant att ta del av vad en annan källa, två journalister utan band till någon vänsterorganisation, har att säga om saken: ”Till råga på allt flyttade ett trettiotal hårdingar, småförbrytare, före detta främlingslegionärer, desertörer – som

L'Humanité tog ställning för undertryckningsåtgärderna genom att citera inrikesministerns deklARATION med dess hets mot respektive organisationer.

Att Salan samtidigt släpptes ur fängelset och Bidault återvände till Frankrike, att de Gaulle samarbetade direkt med de mest terroristiska och högerextremistiska grupperna ur armén och att han uppmanade reaktionen att bilda väpnade borgarkårer till republikens skydd var för revisionisterna av underordnad betydelse. De höjde trikoloren som "nationens" flagga, samtidigt som de viftade med den röda flaggan för att lättare dölja sina verkliga avsikter.

Den 17 juni ockuperade polisen med våld Sorbonne och därefter L'école des Beaux-Arts (Konsthögskolan). I skolans "verkstad för folket" hade 350 olika politiska affischer tryckts och spritts i 650 000 exemplar. Successivt ockuperades alla skolor av polis. Detta var ett led i ett försök att förhindra alla sammankomster mellan studenter för att organisera sig och kunna använda skolorna som "revolutionära baser". Mötes- och demonstrationsförbud hade redan proklamerats vad gator och torg beträffar.

Valbedrägeri och "delaktighet"

Den gaullistiska "valsegern", segern för "rädslans parti" är lättförklarlig. Alla högerextremistiska partier röstade för de Gaulle. PCF förlorade över en halv miljon röster, både på högerflygeln till gaullistpartiet och på vänsterflygeln till det socialistiska partiet PSU. I avsaknad av ett revolutionärt parti röstade många blankt eller avhöll sig från att rösta. 8 miljoner ungdomar i åldern 16-21 år saknade rösträtt.

PSU är ett parti bestående av gamla trotskister och revisionister som opportunistiskt "stöder" den revolutionära rörelsen. De predikar vitt och brett om "student- och arbetarmakt" som skulle uppstå genom att makten bara sprids från fabrikerna och universiteten till hela samhället. Proletariatets diktatur, som är en nödvändig förutsättning för en socialistisk revolution, är för dem ett skällsord. De splittrar därför de revolutionära krafterna. I detta syfte stöder de även en facklig organisation, CFDT, där arbetare som i sitt missnöje med CGT:s reformistiska politik river sönder sina medlemskort, tas om hand. Språket är pseudorevolutionärt, innehållet är nyreformistiskt.

Trotskisterna talar om "delaktighet" och "självstyre". "Delaktighet", dvs, delaktighet i företagens skötsel, har blivit gaullisternas käraste och mest omhuldade tema. Det är ett försök från monopolkapitalets sida att knyta arbetararistokratin ännu närmare sig. Kommissioner tillsätts som ska utreda hur "delaktigheten" ska organiseras, varvid Rotschildbankens direktörer ger goda råd och tips i pressdebatten.

Anarkisterna breder ut sina ideologiska dimridåer: huvudvikten läggs vid det spontana, det oorganiserade i motsats till alla gamla byråkratiserade, stelnade partiapparater. De påstår att det räcker med en "rörelse", dvs. att ett revolutionärt parti inte skulle behövas.

Våra franska marxist-leninistiska kamrater arbetar därför hårt för att korrigera dessa felaktiga idéer och förklara och bevisa varför arbetarklassen behöver ett revolutionärt marxist-leninistiskt parti.

kallade sig själva 'Katangais' – in i en våning i Sorbonne och spred omkring sig en svårdefinierbar terror. Också de avskydde samhället och hade kommit för att hjälpa studenterna, men de försatte dem snarare i vanrykte. De var utrustade med ett par finkalibriga sportgevär, några knivar som såg farliga ut, några påkar och järnstänger, lite cykelkedjor och ett par hårt sminkade flickor. En kväll i mitten av juni uppstod ett tumult, och de kastades ut av studenternas *service d'ordre*, som hade kallats dit av ockupationskommittén." (Patrick Seale/Maureen McConville, *Revolution! Frankrike 1968*, Aldus Aktuellt 1968, sid 104)

Det kan noteras att dessa journalister inte säger ett ord om att "katangeserna" skulle ha "släppts in" (vad som nu menas med detta uttryck) av någon politisk vänstergrupp.

Revisionisterna avslöjade – kampen fortsätter

Omfattande pris- och skatteökningar har redan drabbat det franska folket. Kapitalisterna försöker nu kompensera sina förluster på arbetarnas bekostnad. Ändå talar revisionisterna om ”stora ekonomiska segrar” efter strejkerna och försöker samtidigt utmåla sina drängtjänster åt monopolkapitalet som hjälteedåd. I L’Humanité av den 10 juli höjer generalsekreteraren Waldeck-Rochet revisionistpartiet till skyarna. Dess största ”merit” är, säger han, att ha omintetgjort de planer som gick ut på att ”provocera arbetarklassen till våld” för att tvinga armén att ingripa. På så sätt har PCF ”räddat” arbetarklassen från en säker massaker. De ”ultrarevolutionära grupperna”, barrikadkämpar och demonstranter jämföres med Hitler som lät bränna riksdagshuset för att hetsa mot kommunisterna!

Men dessa ynkliga ursäkten kan inte undanröja det faktum att revisionistpartiet ohjälpligt avslöjat sig inför det franska folket. Även andra politiska lärdomar från kampen är av oskattbart värde för framtiden. Fler och fler arbetare inser att huvudmålet är att gripa statsmakten och inte att förhandla om några extra småsmulor. Den proletära förtruppen på fabrikena har vuxit sig starkare och dess inflytande blivit allt större. Kontakter har knutits mellan arbetare, bönder och de revolutionära studenterna, som allt mer visar sin fasta vilja att förena sig med arbetarklassen. Kampen har tagit sig allt militantare uttryck och riktar mer och mer medvetet sin udd mot monopolkapitalets välde och monopolkapitalets vakthundar, revisionisterna. Mao Tse-tungs tänkande blir en vägledning till handling för allt fler revolutionärer.

Det är säkerligen en lång och svår kamp som det franska folket påbörjat, men segern kommer slutgiltigt att tillhöra folket. ”Det är bara en början, låt oss fortsätta kampen.”

Ur *Marxistiskt Forum* nr 2/1969

Arbetarmakten i Nantes: ett ettårsminne

Under majupproret i Frankrike förra året avskaffade folket i staden Nantes (ca. 300 000 invånare) den borgerliga förvaltningen och ersatte den med sin egen. Under den tiden förvaltades staden av de strejkande arbetarna, fackföreningarna och aktionskommittéerna. Nantes var den första stad i Frankrike, där försöken att förvandla den passiva strejken till ett politiskt maktövertagande ledde till att det uppstod ett maktcentrum inom, vid sidan av och i motsättning till den kapitalistiska staten. Denna ansats till en folkmakt ägde bestånd en vecka, från den 24 maj till den 1 juni. Trots att den varade så kort tid visade den konkret hur folkmakten kan se ut i praktiken i ett kapitalistiskt land av i dag.

Red.

Den 24 maj 1968 spärrade arbetare och studenter tillfartsvägarna till staden Nantes och posterade där 500 man som vakter. Inne i staden började invånarna att upprätta en *egen* förvaltning. Det gick till på följande sätt:

Mot slutet av andra strejkveckan, den 24 maj, beslöt kvinnorna i arbetarkvarteret Les Batignoles att själva organisera livsmedelsförsörjningen. Med högtalare kallade de befolkningen till ett informationsmöte. Mötet valde en kommitté på 100 kvinnor, som tog kontakt med strejkkommittén. Därvid ställdes kravet på att en central strejkkommitté skulle bildas för att samordna aktionerna i hela staden. Denna centrala strejkkommitté inrättade sig i rådhuset den 27 maj.

Samtidigt organiserades en försörjningskommitté, som tog kontakt med bondeföreningarna i de kringliggande byarna. En grupp bönder, studenter och arbetare organiserade därefter ett system för livsmedelsförsörjningen, som gjorde befolkningen oberoende av mellanhänderna.

Detta system skötte främst av aktionskommittéerna, som också ledde det politiska propagandaarbetet i staden. Den centrala strejkkommittén ombesörjde stadens vatten-, elektricitets- och gasförsörjning. Hela förvaltningen samordnades via den av folket ockuperade lantbruksbyrån.

Hur medvetna Nantes' befolkning var vid denna tidpunkt framgår av de slagord, som målades på husväggarna i staden. De riktade sig mot kapitalisterna och deras lakejer, t.ex. den revisionistiska fackföreningsledningen (CGT), som desperat kämpade 'för att den folkliga resningen i landet inte skulle anta en politisk karaktär och därför sköt de ekonomiska frågorna i förgrunden. Ett av slagorden i Nantes löd:

”Löneförhöjningar utan förändring av den ekonomiska och sociala strukturen = höjda levnadskostnader och återvändande till eländet efter några månader.”

Den 29 maj öppnade den centrala strejkkommittén sex försäljningsställen i ockuperade skolor. Livsmedel transporterades till staden med stadsförvaltningens bilar och såldes till priser, som täckte framställningskostnaderna. En liter mjölk kostade 50 i stället för 80 centimes, ett kg potatis 12 i stället för 70 centimes osv. Storköpmännen i Nantes måste därför stänga sina affärer. Ungdomar med röda armbindlar kontrollerade priserna och hindrade svartabörspekulationer. Affärer som höll normala priser fick tillstånd av fackföreningarna att hålla öppet. Steg för steg började elektricitetsverk, oljedistribution osv. att fungera i normal omfattning. Studenter och strejkande lärare inrättade barndaghem i skolor och på universitetet. Familjer som råkat i ekonomiska svårigheter på grund av strejken erhöll köpkort från strejkkommittén och dessa kort accepterades som betalningsmedel av privathandlare och apotek. Inlösningen ordnades via en socialhjälsbyrå med hjälp av insamlade pengar.

En tidning ”Tribune” uttalade sig på följande sätt om den upprättade folkmakten i staden:

”Så ser den revolutionära aktion ut, som måste genomföras överallt. Om det funnes 10, 20 Nantes i Frankrike eller Europa skulle den gaullistiska statsapparaten och kapitalismen ramla samman som ett korthus. Om det funnes 10, 20 Nantes skulle vi kunna undvika den jättelika svindel, som den s.k. vänstern genom en palatsrevolution tänker genomföra för att komma i regeringsställning, en palatsrevolution som skulle ge dem makten över en förvaltning, mot vilken vi sätter massornas makt och den direkta demokratin. Revolutionen skall vara en massornas revolution och inte en byråkratis ersättande med *en annan*.”

Den gaullistiska byråkratin förfogade i Nantes från den 27 maj till den 1 juni endast över en maktlös borgmästare och en vaktmästare. Ingenting av större vikt kunde beslutas utan att den centrala strejkkommittén gav sitt godkännande. Den samordnade den begynnande självförvaltningen i stadens olika delar.

Men den 1 juni blev läget i Nantes ohållbart, efter det att de Gaulle-regimen med stöd av Frankrikes ”kommunistiska” parti gått till offensiv mot de revolutionära arbetarna och studenterna. På natten mellan den 1 och 2 juni hävde den centrala strejkkommittén spärrarna kring Nantes.

Kommunen i Nantes var ett embryo till proletariats diktatur. Mer än ett embryo blev den inte, ty. den kapitalistiska statsapparaten var inte krossad – endast förlamad. Men detta embryo gav ändå en föränning om vad proletariats diktatur i praktiken innebär och kommer att innebära för folken i de kapitalistiska länderna; att de mycket lätt kan organisera sin egen självförvaltning och att denna självförvaltning skapar bättre villkor för folket än den kapita-

listiska byråkratiska förvaltningen. Kommunen i Nantes visar riktigheten i Mao Tse-tungs ord:

”Massorna har en skaparkraft som inte känner några gränser. De kan organisera sig och samlas till arbetsplatser och i arbetsgrenar där de fritt kan ge utlopp för sin energi; de kan koncentrera sig på produktion på bredden och på djupet och skapa allt fler välfärdsanordningar för sig själva.”